

Crimen Fori Ecclesiastici

Seu Decretalium Gregorii IX. Pont. Max. Liber V ; Brevi Methodo ad dissentium utilitatem Expositus, In quo praecipuae circa Materiam hujus Libri Quinti, quae tum in Theoria, tum in praxi occurunt, difficultates solvuntur, allatis etiam contrà sentientium fundamentis, & horum solutionibus

Accedunt duo Indices, unus Titulorum initio Operis, alter rerum, & verborum notabilium in calce ejusdem

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1727

VD18 13510827-001

§. III. De alijs diversis Furtuorum generibus, & eorum pœnis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75232](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-75232)

S. III.

De alijs diversis Furtorum generibus, & eorum pœnis.

SUMMARIUM.

124. Definitio furti Sacrilegi.
 125. 126. Hujus pœna.
 127. Eſſcrimen mixti fori.
 128. Definitio Plagi.
 129. 130. Casus, in quibus committitur.
 131. 132. Pœna illius.
 133. Definitio Peculatii.
 134. Modi, quibus committitur.
 135. 136. Pœna ejusdem.
 137. Definitio Abigeatus.
 138. &c. Quis censetur Abigeus?
 141. 142. Pœna iſtius criminis.
 143. Crimen de Residuis.
 144. Casus, in quibus committitur.
 145. 146. Pœna.
 147. Crimen expilate Hereditatis.
 148. &c. Quis de hoc conveniri possit?

151. Pœna.
 152. 153. Sepulcri violatio.
 154. Pœna ejusdem.
 155. Amotio termini.
 156. Eius pœna.
 157. Contra quos detur Adio de termino moto.
 158. Quando committatur furtum tigni?
 159. Quis conveniri possit Actione de tigno juncto?
 160. Que adio competit ob arbores &c. fur-
tum casas?
 161. Pœna iſtius criminis.
 162. Pœna rapientium res ex naufragio, vel
incendio.
 163. Adio civilis ex hoc furto compe-
tens.

Huc pertinet Sacrilegium, Plagium, Peculatus, Abigeatus, Crimen de Residuis, Expilata Hæreditatis, Sepulcri violati, Terminii moti, Furtum Tigni, Furtum arborum.

Quaritur 1. quid sit Sacrilegium, & qua pœna sint statuta in fures sacrilegos? 2. sacrificium est, quo res sacra contrectatur: quod tripliciter fieri potest. 1. si res sacra ē loco sacro. 2. si res sacra de non sacro. 3. si res non sacra de sacro auferatur can. quisquis 21. §. similiter caus. 17. q. 5. Ultimo tam modo, nempe per ablationem rei non sacra ex loco sacro factum, si illa non custodiæ, & securitatis causâ ibi deposita, vel Ecclesia concedita, sed tantum casu ibi relicta, & posita sit, ut nonnulli cum Azor p. 1. l. 9. c. 27. q. 6. & Less. l. 2. de Jeph. c. 45. n. 14. volunt, non est propriæ Sacrilegiorum, sive furtum sacrilegiorum, superaddens malitiam specie distingtam a furto; quia non habet specialem repugnantiam cum loci sanctitate, sed solum generalem quandam irreverentiam continent, adeoque pœna in Sacrilegos fures statuta tunc non incurritur. Unde quando can. quisquis cit. inter Sacrilegia numeratur furtum rei non sacra ex loco sacro, id intelligi debet, si ex loco sacro, seu Ecclesia auferatur res, quæ quidem non est sacra, sed aliquo modo ad Ecclesiam pertinet, saltem quoad custodiæ.

22. Pœna furti Sacrilegi Jure Civili, præcipue quo res Sacra ē loco Sacro surripitur, est extraordinaria, & arbitraria, ita tamen, ut juxta furti, rei, & personarum

B. P. Schmalzgrueber L. V. T. I.

qualitatem etiam ad mortem usque extendi possit, prout constat ex l. sacrilegii 6. princ. ff. ad Leg. Jul. Peculat. ubi dicitur, quid Sacrilegium pro qualitate persone, pro rei conditione, & temporis, & etatis, & sexus, vel severus, vel clementius puniri debeat: unde his circumstantiis spectatis, alii quidem fures sacrilegi etiam vivi comburuntur, nonnulli autem furca, ut alii fures, plectuntur, alii, si exdem circumstantiis ita suadeant, etiam mitius, quam capitale, patiuntur supplicium. Neque obstat l. sacrilegii 9. ff. eod. ubi princeps dicuntur Sacrilegi capite puniendi; nam, ut bene notat Carpzov. pract. crim. q. 89. n. 11. per capitum pœnam non tantum significatur pœna ultimi supplicii, sive mortis, sed & damnatio ad metallum, deportatio, vel exilium §. publicorum 2. & capitalia Inst. de publ. Judic. l. publicorum 2. ff. eod. & l. cap talium 28. pr. ff. de pœna. Videantur Clar. S. Sacrilegium n. 3. Höst. Summ. Rubr. de crim. Sacrileg. n. 3. b. tit. Menoch. de arbitri. cas. 289. Farin. prax. crim. q. 172. n. 11. & seqq. Carpzov. q. 89. cit. a. n. 8. Præhing bic n. 32. Const. Carolin. art. 172. & 174. & dicta Tit. pree. n. 115. & 116.

Jure canonico 1. per can. quisquis 21. pr. caus. 17. q. 4. Sacrilegii reus XXX. libras examinatis argenti purissimi debet præstare Episcopis, vel Abbatibus, aut alijs personis, ad quas querela Sacrilegii justè pertinet. 2. per can. attendendum 13. q. cit. perpetuā damnantur infamia, quæ tamen non incurritur, nisi post sententiam condemnatoriam. Farin. l. cit. n. 22. vel traduntur carceri, vel relegantur in

Q9

pœna.

perpetuum exilium. 3. per can. indignè 21. caus. 12. q. 2. jubentur Sacrifigi res Ecclesiarum injūtē accipientes, vel possidentes, aut retinentes, nisi citò se correxerint, anathemate feriri, seu excommunicari: quā Excommunicatione in nodati permaneant usque ad congruam satisfactionem c. conquestus 16. de for. compet. Tholos. p. 3. Synt. l. 33. c. 15. n. 2. Farin. cit. q. 172. n. 17. Begnud. V. furtum n. 7. Pirhing hic n. 32. ¶ similiter.

^{¶27} Ceterū crimen Sacrilegii, adeō que etiam furti Sacrilegi est crimen mixti fori, ita, ut etiam Laicus à Judice Ecclesiastico puniri posset, & præventioni inter Judicem Sæcularem, & Ecclesiasticum locus sit c. cum sit 8. & ibi Abb. n. 1. de for. compet. c. conquestus cit. Diaz præc. crim. can. c. 91. in addit. V. definitionem lit. A. Farin. q. 172. cit. n. 31. Pirhing hic n. 36. quamvis ex confusione in aliquibus locis de Sacrilegio solus Judex Sæcularis cognoscat, teste Clas. §. Sacrelegium n. 3. ubi ait, iussum à se suspendi quendam, qui vas S. Eucharistie ex Ecclesia abstulit.

^{¶28} Quæritur 2. quid sit Plagium, & quæ sit ejus Poena? 2. est, quo liber, homo, vel servus alienus surripitur, vel abducitur animo celandi illum. Farin. prax. crim. q. 165. n. 45. Laym. l. 3. tr. 3. p. 1. c. 1. n. 2. Carpov. pract. crim. q. 83. n. 85. ¶ 36. Illung tr. 4. c. 3. n. 131. fin. Pirhing hic n. 35. König ibid. n. 27. Magnif. D. Verlochner Ad. Leg. de Plagiis. n. 1. Committi potest in hominem liberum, & in servum. Propriè tamen committitur in solum hominem liberum, qui sui juris est; nam si liberi, in potestate parentum constituti, surripiantur, vel abducantur, potius furtum committitur §. interdum 9. Inst. de oblig. que ex delict. & ideo patri furti actio competit l. eum, qui 14. §. si filius. 13. ff. b. tit. non autem matri, quia liberos in potestate sua non habet. l. mater 38. ff. eod. Pirhing n. 35. Reiffenstuel n. 58. Multò magis furtum facit, qui furatur alienum servum, vel ancillam; quia servus, & ancilla est quædam possessio domini: ut adeō hunc surripiens non minus furti se reum faciat, quā si quis furetur quodcumque alterius animal. Azor p. 3. l. 5. c. 12. pr. Molin. tr. 2. D. 681. n. 14. ¶ bac eadem ratione.

^{¶29} In hominem liberum committit Plagium 1. qui eum supprimit, celat, in vinculis detinet l. non statim 6. §. fin. ff. de Leg. Fab. de Plagiis. 2. qui eum scienter vendit, aut emit §. fin. cit. & l. si liberum 1. ff. eodem. 3. qui eum donat, vel dotem, aut alio modo in solutum dat l. Leg. Fabia 4. ff. eod. & Novell. 134. 6. 7. 4. qui eum oppignorat, aut locat alteri. Novell. l. cit. Circa servum au-

tem committit Plagium: 1. qui ei persuadet, ut à domino fugiat, vel illuna invito domino occultat, in vinculis retinet l. non statim cit. §. fin. 2. qui servum fugitivum cum rebus furto ablatis scienter recipit l. quis 12. c. eod. 3. qui servum fugitivum scienter vendit, aut emit §. fin. cit. Venditionis autem verbo comprehenduntur omnes Contractus, per quos dominium transfertur, ut donatio, permutatio l. Lege Fabia cit. Wesenbec. ibid. n. 2. Molin. tr. 2. D. 684. n. 7. Pirhing hic n. 35. ¶ 38.

In hoc crimen non incident Principes, & magni Domini, qui donant sibi invicem pygmæos, cantores, moriones, & similes; quia nondant illos, ut priventur libertate, sed donant, ut liberi maneat, sicut liberi erant apud donantem. Bartol. in l. 4. cit. Abb. in c. 1. b. tit. pr. Myler. ad Struv. Synt. Jur. Civil. exercit. 49. thes. 83. Pirhing hic n. 38. Magnif. D. Verlochner l. cit. n. 3. fin. Item in crimen istud non incidit Pater, in extrema famis necessitate vendens filios suos; quia hoc ipse in necessitate hujusmodi impune potest per l. fin. C. de Patrib. qui fil. distrax. non autem mater; quia potestas vendendi filios in tali necessitate est effectus patria potestatis: mater autem filios in potestate non habet §. fœmina 10. Inst. de Adopt. Utrum vero extra famis necessitatem ob aliam causam e. g. quia ab hostibus captus occidendum est, nisi certam pecuniam summam exsolvat, pater filios possit vendere, controversia est inter DD. Affirmant allegati apud Theodosic. c. 9. apborism. 8. n. 3. Melius negat Magnif. D. Verlochner n. 3. cit. quia famis necessitati nulla est par.

Pena Plagii olim pecuniaria fuit de Jure Civili, quæ tamen jam olim ab usu recessit l. fin. ff. de Leg. Fab. de Plagiis. & gravior pena pro modo delicti infligi coepit, nempe ut ejus reus, si ingenuus sit, gladio plectatur; si vero servus, vel libertus, bestiis subjiciatur l. quoniam 7. & l. fin. C. eod. ubi sermo est de Plagiis, qui liberos homines, aut servos alienos abducunt, & vendunt, vel qui viventium filiorum miserandas orbitates parentibus infligunt, eos distrahendo, quibus est pena mortis decreta. In aliis tamen casibus Judici permissum videtur imponere Plagiario vel pñnam leviorem metallo, aut exilio, vel præter exilium aliam arbitriam pro modo delicti, & personarum l. fin. cit. & §. eod. ¶ 39. Inter 10. Inst. de Publ. Judic. Molin. tr. 2. de J. ¶ J. D. 684. n. 7. Welenbec. ff. b. tit. n. 5. Carpz. pract. crim. q. 83. n. 87. ¶ seqq. Harppr. in §. eod. ¶ 39. Inter cit. n. 19. Pirh. hic n. 36. König n. 27. Reiffenstuel. n. 59. Magnif. D. Verlochner l. cit. n. 4.

132 In foro criminis rei debent acriter puniri , sed citra mortem ; quia Ecclesia poenam sanguinis non potest infligere c. in Archiepiscopatu . de Raptor. Pirh. n. 37. Neque obstat textus c. qui suratur 1. b. tit. ubi refertur textus Exod. 21. v. 17. in quo pena mortis sanctitur in plagiarios ; nam ut Abb. ibid. n. 8. nota , hoc cap. positum est sub Rubrica istius Tituli , ut sciatur , quod si , qui furantur homines liberos , acriter puniendi sint , cum secundum Legem Divinam antiquam puniti sint morte : vel dici potest , quod per mortem hodie de Jure Canonico non intelligatur mors naturalis , sed Excommunication , quae est quasi mors Civilis , quippe quam velut mortuus a communione Fidelium Excommunicatus excluditur ; conf. juxta hanc interpretationem Judex Ecclesiasticus excommunicare potest Plagiarios , etiam Laicos , qui quoad hoc crimen , cum per illud Religioni Christianae detrahatur , Jurisdictioni etiam Judicis Ecclesiastici subjiciuntur. Abb. in c. 1. cit. fin. item per mortem intelligi etiam potest Depositione ab Ordine , & Officio , quae est etiam mors quedam Civilis ; nam Excommunication per hominem infligi non potest , nisi quis contumax sit , & incorrigibilis can. nemo 41. & ibi Gloss. V. nemo cauf. 11. q. 3. Denique nihil etiam obest , quo minus Judge , seu Prelatus Ecclesiasticus eum , qui tam grave Plagi crimen commisit , possit tradere Curia seculari morte puniendum , adjuncta tamen protestatione , ne mortis , vel mutilationis pena eidem inferatur arg. c. Prelatis 2. de Homicid. in b. Pirhing n. 37.

133 Quaritur 3. quid sit Crimen Peculatoris , & quae illius pena ? Et hoc nomine intelligitur sursum pecunia publica l. sacrilegi 9. §. Labeo 2. ff. ad Leg. Jul. Peculat. Sylv. V. furtum n. 3. Molin. tr. 2. de l. §. 1. D. 684. n. 4. Laym. l. 3. tr. 3. p. 1. c. 1. n. 2. Liflung. tr. 4. D. 3. n. 131. Pirhing. bic n. 39. Reiffenstuel. ibid. n. 61. Magnif. D. Verlohner. Ad. Leg. Jul. Pecul. n. 1. Pecunie autem nomine hic comprehenduntur omnes res , ad ararium Reip. vel fiscum Principis pertinentes arg. l. Leg. 4. §. fin. ff. ad Leg. Jul. Pecul. Adeoque definiri Crimen Peculatoris potest , quod sit crimen publicum , quo pecunia , resve publica ab eo , cuius fidei , & periculo commissa non erat , surripitur §. item Lex Julia 10. Inst. de publ. Judic. l. Leg. Julia 1. §. 4. pr. ff. ad Leg. Jul. Peculat. l. Sacrilegi 9. §. Labeo 2. ff. eod.

134 Varijs autem modis committitur hoc crimen.

1. si surripiatur res , aut pecunia publica. Publica olim dicebatur , quae erat Civitatis Rom. nam ob pecuniam , vel rem , alij Civitati inferiori subtractam , non Peculatoris , sed furti da-

R. P. Schmalzgrueber L. V. T. I.

batur actio l. ob pecuniam 81. ff. b. tit. Hodie Pecunia publica dicitur , quae est Imperatoris , Regis , Principis , aut Civitatis superiorem non recognoscens , aut etiam quae spectat ad Principes Imperij , aut Civitates Imperiales ; ceteræ vero Civitates pro privatis habentur l. eum qui 16. ff. de V. S. Decian. l. 8. c. 28. n. 11. Harpr. ad §. 9. Inst. de publ. Judic. Theodos. c. 9. apbor. 3. n. 5. Magnif. D. Verlohner. l. cit. n. 3.

2. si furto auferantur pecunia sacra , & Religiosa l. Leg. Julia 4. ff. ad Leg. Jul. Pecul. bona quippe Sacra sunt publica Sylv. V. furtum n. 3 Molin. D. 684. cit. n. 4. Farin. prax. crim. q. 171. n. 21. Pirhing. bic n. 39. fin.
3. si quis in tabulis publicis minorem pecuniam , quam quid vendiderit , aut locaverit , scribat l. hac lege 10. ff. eod.
4. quando quis muros , aut fores civitatis effringit , perforat , & exinde aliquid submovet l. qui perforaverit 11. ff. eod. aut predam ab hostibus captam surripuit l. is qui 13. ff. eod.
5. denique de Jure Canonico crimen Peculatoris commitunt etiam Presbyteri , aliquique Clerici , qui bona Ecclesiastica sibi appropriant , vel alienant : ideoque excommunicantur , nisi res surreptas celeriter restituant c. si quis 6. de reb. Eccl. non alien. & si restituere non possint , depontunt can. Diaconi 35. cauf. 126. q. 2. Farin. q. 171. cit. n. 10. Pirhing. bic n. 39. v. porro crimen.

Poena hujus criminis de Jure Civili 135 est duplex : una pecunaria ; nam pecuniam publicam surripiens in quadruplum tenetur l. sacrilegi 6. & l. is qui 13 ff. tit. cit. Bartol. in l. 6. cit. §. 2 Struv. Synt. Jur. Civil. exercit. 49. thes. 77. Theodos. c. 9. apborism. 3. n. 12. Magnif. D. Verlohner. l. cit. n. 4. Nec refert , utrum clam , vel palam pecunia fuerit surrepta l. si quis 1. C. de bis qui ex publ. ration. & l. qui in contrahibus 8. C. de Jur. fisc. Et potest poena ista etiam exigere ab heredibus , ut cum Gomez advertit D. Verlohner l. cit. Quodsi autem surripiat pecuniam fisco quidem debitam , sed nondum incorporatam , ad poenam dupli adstringitur l. defensionis 7. C. de Jur. fisc. & l. si quis cit. C. de bis qui publ. raton.

Altera poena est corporalis : quae 136 quidem in privatis regulariter est Depratio §. item Lex Julia 9. Inst. de publ. Judic. & l. peculatoris 3. ff. ad Leg. Jul. Peculat. in cuius locum hodie succedit poena furti Theodos. c. 9. cit. aphorism. 3. n. 17. Struv. l. cit. König bic n. 62. Reiffenstuel. ibid. n. 29. Judices autem , sive Magistratus , qui tempore administrationis publicas pecunias substraxerunt , vel qui ministerium eis ad hoc exhibuerunt , aut subtrahebat a eis scienter acceperunt , ul-

timo suppicio afficiuntur §. Item Lex Julia cit. & l. un. c. de crim. Peculat. Molin. tr. 2. de I. § I. D. 695. n. 38. Brunnenm. ad l. cit. Struv. l. cit. Pirhing. hic n. 39. ¶ pena autem. König. n. 29. cit. D. Verlochner. n. 5. Magnif. P. Schmier. p. 3. de Delict. c. 2. n. 94. & alij apud istum.

¹³⁷ Quæritur 4. quale sit Crimen abigeatis, & qualis sit ejus pena? ¹³⁸ Abigeatus est crimen extraordinarium, quo tenentur, qui dolo malo pecora ex paucis vel ex jumentis, aut armentis lucri faciendi causâ abducunt & deprædantur l. de Abigeis, 1. §. abigei 1. ff. de Abigeis, Molin. tr. 2. de I. § I. D. 684. n. 6. Goedd. in l. ferri 255. ff. de V. S. Farin. prax. crim. q. 165 n. 39. Laym. l. 3. tr. 8. p. 1. c. 1. n. 2. Carpzov. præc. crim. q. 86. n. 26. Lauterbach. ad tit. cit. S. 1. & seqq. Struv. Exercit. 48. thes. 108. Illung. tr. 4. D. 3. n. 131. Pirhing hic n. 40. König n. 28. Reiffenstuel. n. 60. Magnif. P. Schmier p. 3. de Delict. c. 3. n. 16.

¹³⁸ Grex proprium est ovium, suum, caprarum, aliorumque minorum pecorum, quæ ad pasendum gregatim emituntur l. Lege Aquilia 2. §. ut igitur 2. ff. ad Leg. Aquil. Jumenta autem vocantur propriæ equi, muli, asini, qui bajulando, & onus portando homines juvant l. legatis 65. §. jumentis 5. ff. de Legat. 3. & l. adiles 38. §. jumentorum 4. & §. unde 6. ff. de AEdi Et c. Armenta vero propriæ appellantur boves, & equi, qui arato negotium peragunt l. legatis, & §. jumentis cit. l. boves 39. ff. de V. S. Boves tamen quandoque inter gre gem numerantur, quoties plures boves à Patrefam, non ad arandum, sed ad pasendum emituntur l. si grege 22. ff. de Legat. 1. usus si quidem, & finis jumentum, & armentum à grege, nec non armentum à jumento discernit. Goedd. in l. Boves cit. n. 3. Carpz. l. cit. n. 28.

¹³⁹ Porro hoc inter pecora minora & majora, discrimen in ordine ad Abigeatus crimen solerter notandum; nam ex minoribus pecoribus unum duntaxat abigens, de Crimine hoc non tenerur: sed Abigeus is est, qui uno eodemq; tempore gregem ovium, caprarum, porcorum, aut vaccarum ex paucis surripit; nam quantitas discerni furem ab Abigeo, ut ait Saturninus l. aut facta 16. §. quantitas 7. ff. de Pœn. Grex vero abactus dicetur, quando oves ad minus decem, aut porci quinque, vel quatuor abacti fuerint. Gloss. ibid. & Bartol. n. 2. Tholof. Synt. Jur. l. 37. c. 5. n. 1. Gomez. tom. 3. var. c. 5. n. 13. Molin. tr. 2. D. 684. n. 6. Farin. prax. crim. q. 167. n. 115. Carpzov. præc. crim. q. 86. n. 30. König. hic n. 28. Reiffenstuel. ibid. n. 60. Excipitur, nisi quis pecora hæc minora furetur, quasi artem exercens;

tunc enim si sapius i. e. ter ut minimum istud fecerit, etiam si unath duntaxat ovem, vel aliud simile animal singulis vicibus surripuerit, cenfetur Abigeus, & in poenas, huic criminis statutas, incidit l. fin. cit. §. qui sapius 2. Bocer. tr. de furt. c. 2. n. 199. Caball. resol. crim. cas. 160. n. 4. Carpzov. l. cit. n. 31. cum reliquis jupr.

Contra Abigeus dicitur, qui de ar-¹⁴⁰ mentis, vel jumentis etiam unum duntaxat pecus, seu animal majus surripit l. fin. cit. pr. Cujac. l. 1. obf. 20. Tholof. c. 5. cit. n. 1. Damhoud. prax. rep. crim. c. 113. n. 1. Farin. l. cit. n. 17. Carpz. n. 32. cum cit. Quid & Abigeatus crimen coimmittit non solum ille, qui ex agro, vel paucis, sed etiam ex stabulo, vel domo quis ea abduxerit l. fin. cit. §. cum quoque 1. Bocer. de furt. c. 2. n. 209. Gomez. c. 5. cit. n. 13. Caball. resol. 160. cit. n. 1. Farin. q. 176. n. 113. Carpzov. q. 86. n. 33. Quid vero quis bovem aberrantem, vel æquos in solitudine relictos abduxerit, non Abigeus est, sed fur potius l. de Abigeis cit. §. abigei 1. Molin. n. 6. cit. Pirhing. n. 40.

Pœna istius criminis est, quod Abi-¹⁴¹ gei, qui sapienter hoc crimen patrant, ad gladium damnantur; siote enim frequen-
tia augere pœnam, præterim si ferro, vel armis abigant pecora l. de abigei cit. pr. alias damnantur in opus publicum adtempus pr. cit. Molin. tr. 2. D. 684. n. 6. Farin. q. 167. n. 111. Carpzov. q. 86. n. 34. Pirhing. n. 40. In honestioribus tem-
peratur pœna, & aut relegandi, aut or-
dine movendi sunt, nisi gladio abigant; tunc enim tanquam graffatores, seu latro-
nes bestiæ objici debent l. abigei cit. §. quanquam 3. Illi vero, qui pecus ex stabulis abigunt, pleniū, sive durius puniri debent, quam qui ex grege, silva, aut paucis l. fin. cit. §. cum quoque 1. quia cum effractione stabuli Abigatum committunt, furtum autem quod cum effractione fit, gravius punitur, quam quod sine effrac-
tione l. de bis 1. ff. de Effractor. Harpr. ad §. pœna 5. n. 108. & 109. Inst. de Oblig. que ex delict. Pirhing. hic n. 40. Hodie-
na consuetudine Abigei puniuntur ut fures, & quidem laqueo, si sine effrac-
tione, graviori etiam, si cum effrac-
tione delictum istud commissum est, mo-
dò pretium rerum ablatarum pretium §.
solidorum attingat. Carpzov. l. cit. n. 39. König. n. 28. Reiffenstuel. n. 60.

Jure Canonico nulla certa pœna¹⁴² in Abigeos constituta est: quia tamen §.
Canones pœnas infligunt juxta qualita-
tem, & quantitatatem culpæ, Abigeus au-
tem improbior fur est, quam alij, id est
hoc Jure major etiam pœna est impo-
nenda, quam ob furtum; addeque pœ-
na Depositionis imponi Clerico poterit ar-
bitrio

bitio Judicis. Farin. q. 267. n. 109. Pir-
hung. n. 40. v. porro.

¹⁴³ Quæritur s. quid sit, & quas pœ-
nas habeat Crimen de Residuis? ¹⁴⁴ di-
versum hoc crimen est à crimine Pecula-
tūs; nam istud ab eo committitur, cuius
fidei & periculo pœunia non est commis-
sa, illud vero ab ipso Administratore. De-
scribi potest, quod sit crimen publicum,
quo pœunia publica ab eo, cuius fidei, &
periculo erat concordita, retinetur, & in
usum publicum, seu in rationes non refer-
unt, lege Julia 2. & l. lege 4. §. sed & qui 4.
ff. ad Leg. Jul. Peculat. Perez. ad Cod. tit.
cod. n. uit. Theodoric. c. 9. Apborism. 5.
Struv. Synt. Jur. Civil. Exercit. 49. thes. 70.
Magnif. D. Verlochner. Ad. Leg. Jul. Pe-
cul. n. 13. Magnif. P. Schmier. p. 5. c. 2. n.
95. Adeoque hoc crimen non tenetur,
qui pœuniam per modum contractūs, vel
quali, sine publica administratione, in suam
fidem, & custodiā receperunt, quales
sunt Depositarij, & Creditores, factores,
soci, negotiorum, gestores, tutores &c.
Berlich. p. 5. concl. 57. n. 2. Theodoric. l.
cit. n. 4. D. Verlochner. n. 13.

¹⁴⁴ Committitur hoc crimen dupli-
modo, videlicet aut pœuniam publicam,
in certum usum destinatam retinendo, &
in eum non consumendo l. Lege Julia 2.
l. Lege 4. §. sed & qui 4. & l. sacrilegi 9.
§. cum quoque 6. ff. ad Leg. Jul. Peculat. ut
eam pœuniam in suum convertendo usum.
§. cum quoque cit. Thosolan. Syntagm. l.
33. c. 20. n. 20. Decian. tr. crim. l. 8. c.
28. n. 18. Molin. tr. 2. de I. & l. D. 684.
n. 5. Carpzov. præc. crim. q. 85. n. 4. Fa-
rin. q. 171. n. 61. König. hic n. 30. Reiffen-
stuel. ibid. n. 63. D. Verlochner. l. cit.

¹⁴⁵ Poena Criminis de Residuis Jure Di-
gestorum est, quod præter Infamiam, cun-
ditis criminibus publicis debitam, l. infamem
7. ff. de Publ. Judic. debeat hujus crimi-
nis reus restituere amplius tertiam partem
relinquè detenta, vel non debite eroga-
ta, ita, ut qui 90. fl. malè retinuit, resti-
tuere, & fisco inferre debeat 120. l. lege
Julia 4. §. qua lege 5. ff. ad. Leg. Jul. Pecul.
ibi. Qua lege damnatus, amplius tercia parte,
quam debet, punitur. Brunem. ad Leg. cit.
Theodoric. c. 9. apboris. 5. Struv. Synt. Jur.
Civil. exercit. 49. thes. 80. Lauterbach. ad
eund. tit. §. 11. König. n. 30. Reiffenstuel. n.
64. P. Schmier. n. 96. D. Verlochner. l. cit.

¹⁴⁶ Hodie hujus criminis rel extra or-
dinem puniuntur, non autem suspendit
poena, ut reliqui fures. Eckolt. ad l. 40.
§. 5. cit. Damhoud. præc. rer. crim. c. 115.
n. 1. & seq. Wefenbec. §. item Lex Ju-
lia Peculatūs n. 5. Inst. de publ. Judic.
Berlich. p. 5. concl. 57. n. 31. & seq. Struv.
Exercit. 49. cit. thes. 80. & ibi Petr. My-
ler. Carpz. q. 85. n. 9. König. n. 30. D.

Verlochner. l. cit. Ratio mittus, quæm
cum cæteris furibus procedendi à Carp-
zov. l. cit. n. 11. & seqq. assignatur mul-
tiplex. 1. quia hujusmodi Administrato-
res non tam invito domino pecuniam con-
trectare videntur, quæm perfidè agere. l.
tres tuores 55. §. sed si 1. ff. de adminis-
trator. l. sacrilegi 9. §. Labeo 2. v. & ideo
ff. ad Leg. Jul. Pecul. 2. quia hujus-
modi Officiæ ut plurimū pecuniam suo
periculo suscipiunt, ejusque nomine cau-
tionem præstare, ac fidejussores dare lo-
tent. atqui res alicui sub periculo ejus com-
missæ, quasi propriæ ipsius esse videntur,
& nemo in re propria furtum committit.
3. quia juxta vulgatam, & communem In-
terpretum doctrinam administratio mitigat
delictum l. multi 6. ff. de Publ. & vedi gal.
ut adeò gravius peccare censetur, qui
contrectat rem existentem adhuc in Do-
mini manibus, quæm contrectat fidei suæ
commissam; minus autem delictum minùs
punitur.

Quæritur 6. quid sit Crimen expila ¹⁴⁷
te Hæreditatis. & quæ poena illius? ¹⁴⁸
est, quo quis ante, vel post aditam hære-
ditatem, sed necdum possessam rem hære-
ditariam mobilem dolo malo luci causâ
contrectat l. si expilate 2. §. apparet 1. ff.
expil. heredit. quia talis censetur reus furti
l. his enim 70. ff. b. tit. quamvis in rigo-
re Juridico propriæ furtum non commit-
tat; quia furtum admittitur in rebus ab
alio jam possessis. Struv. Synt. Jur. Civil.
Exercit. 48. thes. 95. Eckolt. ff. expil.
hered. §. 1. Brunnen. in l. 2. cit. Carp-
zov. præc. crim. q. 85. n. 76. Hinc etiam
furti actio in talem non datur l. 2. cit. pt.
& §. apparet. 1.

Committitur crimen istud propriè ¹⁴⁹
ab extraneo tantum, qui sub nomine hære-
dum non continetur; nam cohaeres, si
res quasdam ex hereditate jacente sibi ap-
plicavit, actione familia herciscundæ pul-
sandus venit l. adversus 3. c. fam. hercisc. Cu-
jac. ibid. Eckolt. ff. eod. §. 4. Brunnen.
ad l. cit. Magnif. D. Verlochner. Ad. contr.
Expil. Hered. n. 7. Ratio est, quia po-
tius suam, quæm alienam rem submovisse
censetur, & delictum non presumitur,
sed probari debet. Quidsi tamen dolus
manifestus cohæredis, res hæreditarias
submoventis, pateret, ab accusatione extra-
ordinaria non foret exculpandus, ut
tradit Gloss. in l. 3. cit. sicut nec locutus
siquid dolo malo subtraxit ex rebus perti-
nentibus ad Societatem l. merito 51. ff. pro
socio.

Similiter actione expilate hæreditatis ¹⁴⁹
conveniri non potest uxor l. uxor 5. ff.
expil. hered. quia turpis actio adversus
uxorem non datur l. nam in honorem 2. ff. de
act. rer. amot. sed res cum fructibus adhuc

extantibus rei vindicatione, si autem consumpti sint, Conditio ex Lege ab ea repeti possunt. **adversus 4. C. de crim expil. bared.** Excipitur, nisi Matrimonium sit dissolutum per divorcium; eo enim casu, si uxor ex hæreditate mariti quondam aliquid submovit, ab hoc crimine non excusat. **I. & ideo 3. ff. de act. rer. amot.**

650 Aliud est de Noverca, & Vitrico; nam hi si aliquid ex hæreditate, privigno aliunde, quam à Patre delata, suppresserint, vel surripuerint, excusationem hujus criminis non promerentur. **I. expilate 2. & I. seq. C. de crim. expil. bared.** Ratio est, quia frequentia hujus delicti vincit reverentiam, his personis debitam; nemo quippe frequentius soler hæreditatem expilare, quam Vitricus, & Noverca. Videatur *Salicet. Brunnem.* & alij in II. citt. Magnif. D. Verlochner *I. cit. n. 3.*

651 Poena hujus criminis Jure Digestorum est extraordinaria, pro diueritate circumstaniarum infligenda. Molin. tr. 2. de I. & I. D. 681. n. 9. Farin. prax. crim. q. 174. n. 25. Coler. p. 1. decif. 188. n. 6. Carpzov. præl. crim. q. 83. n. 82. König bīc n. 31. Reiffenstuel ibid. n. 65. & sumitur ex I. *siquis 1. & I. Divis 3. ff. expil. bared.* quod tamen ut Magnif. D. Verlochner *I. cit. fin.* cum Ott. Tabor, ad Conf. crim. Carol. V. art. 165. optimè advertit, solum intelligi debet, si cohæres, uxor, vel maritus ex rebus hæreditarijs aliquid acceperit: nam si extraneus, qui cohæres non est, istud fecerit, iste non minus, ac cæteri fures, laquei poenam sustinebit, quippe cùm Expilatores *I. de bis 1. S. expilatores 1. ff. de effraet.* & expilat. fures atrociores nuncupentur.

652 Quaritur 7. quid sit Sepulchri violatio, & quomodo violatores hujusmodi puniantur? 1. hæc fieri potest aut circa ipsum sepulchrum, vel monumentum, aut circa cadaver ibi tumulatum. Priori modo violatur sepulchrum 1. demolitione struetaræ, ut si quis faxa, aut marmora, seu columnas aufert, insignia, & imagines, monumento infixas, destruit *I. si sepulchrum 2. ff. I. qui sepulchra 4. & I. seq. C. de Sepulchr. violat.* 2. inhabitatione, aut extractione novi ædificij, non sepulchri causâ 1. Praetor art 3. S. *siquis 6 ff eod.* 3. illegitima illatione cadaveris *I. praetor cit. S. siquis 3.* Requiritur tamen, ut hæc fiant dolo.

653 Posteriori modo hoc delictum committitur 1. conrectatione, corpus sepultum extrahendo *I. qui sepulchra cit.* 2. mutilatione, quod incantatoribus solenne est, qui quandoque solent corpora exhumare, & eorum membra mutilare, ut iisdem ad nefaria facta abutantur. 3. spoliatione, detrahendo cadaveribus sepultis vestes, vel aliud, quo ornata sunt.

Magnif. D. Verlochner *Abl. de sepulchr. viol. n. 8.* Hæc spoliatio, cùm defuncti nil possideant, propriæ furtum non est, neque spolium: unde ejus rei nec furti, nec spoliæ poenis, sed alia arbitriâ plectendi sunt. Carpzov. præl. crim. q. 83. n. 55.

Poena autem ista solet esse varia: 1. qui ex dolosa petulantia corpora humara ex sepulchris extrixerint, & ossa exhumaverint, si humiliores fuerint, ultimo suppicio afficiuntur, si honestiores, aut deportantur, aut in metallum damnantur *I. fin. ff. de Sepulchr. viol.* D. Verlochner *I. cit. n. 9.* 2. qui vi armata more latronum cadavera spoliant, ultimo suppicio etiam ipsi; qui verò sine armis, ad minimum metalli poenâ afficitur *I. praetor cit. S. adversus 7.* 3. qui reliquias cadaveris contrectaverit, aut sepulchri faxa, marmora &c. ædificandi causâ amoverit, à Constantino Imp. 10. libris aurifisco inferendis puniuntur *I. qui sepulchra cit.* Judex verò, qui hoc delictum vindicare omisit, 20. libris multatur *I. sicut 3. Cod. eod.*

Quaritur 8. quid sit *Sepulchri violation*, & quomodo violatores hujusmodi puniantur? 1. est crimen, quo quis terminos, vél lapides finalis, Cratiz = Stain / oder Marksteinen dolosè eruit, aufert, aut mutat, vel ut pascis noceat alteri, vel ut eidem de fundo aliquid detrahatur, & suo adjiciat *I. terminorum 1. & duab. seqq. ff. de term. mot.* Siruv. Exercit. 48. thes. 110. König n. 33. Reiffenstuel n. 68.

Poena hujus criminis varia est, nam 1. si extraneus terminum movit eo fine, ut discordias, & lites inter confines seminet, in terminos singulos, quos ejecerit, 50. aureos fisco in solidum inferre debet. *I. fin. ff. de term. mot.* 2. qui terminos propellit, prædia sua dilatandi causâ, pro qualitate personæ, & ætatis puniuntur corporaliter *I. Divis 2. ff. eod. Conf. crim. Carolin. art. 114.* quæ Constitutio etiam locum habet de Statuto nostro Bavariæ Landt. Freyheit p. 1. art. 16. S. 20. 3. qui pot. item in controversia de finibus contestata terminos communes submovit, aut propulit ad jura adversarij obscuranda, pro facti circumstantia puniendus, & compellendus est ad terminum amotum, & tantundem de suo, ac simul omne damnum, & interesse restituendum. Farin. prax. crim. q. 162. n. 104. 4. qui lapides terminalis furandi animo aufert, in hunc vel criminaliter animadvertendum, vel civilitate ad dupli, vel quadrupli poenam est condemnandus. Farin. *I. cit. n. 100.*

Adversus hæredes actio de termi 14 no moto non datur, quia ex delicto descendit: & hoc verum est, et si cum defuncto lis contestata sit; quia actio hæc compara-

parata est ad poenam infligendam delinquenti l. si is s. & l. defundis s. C. si reus, vel accus. mort. l. si pena zo. & l. crimen 26. ff. de Pen. Quodsi vero ex delicto aliquid ad hæredes pervenit, dabitur actio ad exhibendum, Condicio, vel Vindicatio, prout vel res ipsa, vel ejus estimatio perficitur, nec actio s. ff. de calum. l. Civilis 1. ff. de privat. delict. l. prætor. ait 2. ff. fin. ff. visor. raptor. Ultra unius anni spatium ad instar Actionum Prætoriarum actio hæc de termino moto non procedit l. si vero s. ff. de bis, qui effud. vel de jec. & l. fin. ff. de popular. act. Neque in hoc criminis adversus delinquentem perveniri ad capitis poenam potest, teste Carpzov. præt. crim. q. 83. n. 70.

¹⁵⁸ Quæritur 9. quando committatur Furtum tigni. & que ex hoc nascatur actio? & Furtum tigni committere dicitur, qui tignum, seu materiam, ex qua componitur ædificium, v. g. tegulas, lapides, perricas, columnas &c. ex ædificio alieno mala fide subtrahit, & ædibus suis jungit. Adversus istum domino materia datur Actio de tigno juncto, ut in poenam duplum præstet l. duodecim 1. pr. ff. de tign. junct. An etiam Actio ista detur contra eum, qui tignum non furtum, sed solum alienum bona fide junxit, controvertitur inter DD. Negant Duaren, ad tit. cit. Manz. in §. 29. Ius. de rer. divis. Zœf. ff. tit. de tign. junct. n. 4. Sed melius affirmant Bachov. in Treuth. vol. 2. D. 20. thes. 6. lit. A. Vinn. ad §. 29. cit. Struv. Synt. Jur. Civil. exercit. 48. thes. 28. Eckolt. ad tit. cit. §. 4. Magnif. D. Verlohnner. Act. de tign. junct. n. 3. Magnif. D. Schmier. p. 3. de Delict. c. 1. n. 54. ex identitate rationis; nam actio hæc de tigno juncto est introducta, quia stante ædificio tignum vindicari non poterat, eamque ob rem domino erat consulendum, ut indemniss servetur: que ratio sine dubio locuna habet etiam in bonæ fidei possessor. Accedit, quia bonæ fidei possessor, tignum alienum suis ædibus jungens, licet non dolosè, culposè tamen delinquit, quod non melius in qualitatem, & conditionem tigni per se, vel per alium inquisiverit. Stryck. tr. de Act. forens. sect. 1. membr. 10. §. 12. Lauterbach. ad tit. cit. ff. §. 2. Miller. ad Struv. l. cit. lit. B. P. Schmier. l. cit. n. 55. In eo tamen melioris conditionis est bonæ quæna malæ fidei possessor, quod ille non tantum regressum habeat adversus venditorem, aut alium traditorem tigni, sed etiam à furto censeatur immunit, nec possit conveniri Condictione furtiva, vel alia actione rei persecutoria. Stryck. l. cit. §. 12. P. Schmier n. 56.

Porro actio hæc probabilius non datur adversus fabros lignarios, qui aliena

juxterunt tigna; ædificium tamen non possident, ut contra Struv. l. cit. advertit Tabor. in suis Racemat. crim. quia non jungunt proprio nomine; sed eo casu tenebitur is, cuius nomine jungitur, quippe qui per se ipsum junxiſſe celebitur juxta Reg. 72. ff. de R. I. Qui si deinde ædificium hoc vendiderit alteri, non poterit actione ista pulsari emptor; quia Leges 12. tabularum actionem hanc attribuunt contra illum, qui convictus est tignum ædificio junxiſſe, ut patet ex l. Lex 1. pr. in fin. ff. de tign. junct. Quare eo casu adhuc tenetur venditor, ne sit in ejus potestate se nexui obligationis invito creditore surripere. Struv. Exerc. cit. thes. 29. & ibi Mylerus, Schütz in Lauterbach ff. eod. D. Verlohnner l. cit. n. 5. apud quem plura de hac Actione.

Quæritur 10. quænam Actio com-¹⁶⁰petat ob arbores, vites, hederas, arundines, virgulta &c. furtim caſa? & pro his, cessante actione furti, de Jure Civili variae competunt actiones: & 1. quidem ex Edicto Prætoris actio Civilis arborum furtim caſarum, ut duplum præster ejus, quod alterius interest arborem caſam non fuſſe l. furtim 7. §. fin. l. facienda 8. pr. 85 tot. tit. ff. arbor. furt. caſar. 2. ex Lege Aquilia in simplum l. si furtim 1. ff. eod. 3. ex Interdicto quod vi, aut clam l. sed si 11. ff. eod. & l. in duobus 28. §. colonus 6. ff. de Jurejur. 4. ex Lege 12. tabularum, ut quis in singulas arbores caſas æris viginti quinque astes luat. Menoch. de arbitr. cas. 579. n. 2. sub fin. Capoll. de Servit. urban. pred. c. 81. n. 13. Gothofr. ad l. furtim 7. §. fin. V. duplum ff. eod. Berlich. p. 5. concl. 52. n. 2. Carpzov. præt. crim. q. 83. n. 2. Porro actionum istarum uno consumit alteram, ita tamen, ut unâ finitâ, ad residuum, quod in priori non continetur, consequendum reliquias experiri queat at l. furtim 1. & l. sed si 11. cit. Cujac. l. 8. obs. 24. v. si furtim. Wefenbec. ff. tit. eod. n. 1. Menoch. l. cit. n. 3. Carpzov. n. 2.

De Poena illius delicti in Imperio¹⁶¹ Romano nō certi est constitutum, præterquam quod Carolus V. Imp. reos illius, seposito furti supplicio, pro more, ac consuetudine cuiusque Regionis puniri voluerit. Conf. crim. art. 168. Neque contrarium probat l. sciendum 2. ff. tit. cit. ubi Gajus asseverat, eos, qui arbores, & maximè vites ceciderint, etiam tanquam latrones, cons. ultimo supplicio, puniri; nam, ut textum hunc explicat Stryck, l. cit. §. 15. æquiparatio hæc de necessitate puniendi tantum, non item de poenæ quantitate intelligenda est; is enim, qui vites cædit, illa, quæ ad vitæ sustentationem homini sunt necessaria, afferit, & hinc, ut Latro, qui hominis vitæ infidias struit, æstimatur.

Quæ-

¶ Quæritur ita quæ sit pena rapientium res ex naufragio, vel incendio? Rapientes res ex naufragio multantur confiscatione bonorum autem navigationis. C. b. sit. & alia etiam penam extraordinariam puniri possunt, ut ibidem additur. Farin. prax. criminis q. 168. n. 75. § 76. Pirhing hic n. 41. Eadem pena imposta est furantibus res, tempore incendiis foras projectas. l. Pedius 4. ff. de incend. Farin. l. cit. n. 78. Pirhing n. 41. cit. Hodie autem auseptens res, in naufragio projectas in terram,

punitur penam arbitriam pro qualitatibus personarum l. de submersis s. C. de naufrag. Menoch. de arbitr. cas. 297. n. 1. Pirhing l. cit.

Præter actionem, & poenam criminalem contra furem, auferentem res occasione incendi, vel naufragii, datur etiam Actio Civilis ad restitutionem rerum ablatarum intra annum in quadruplum, post annum vero in simplum l. prætor ait. pr. ff. de incend. Farin. n. 80. Pirhing l. cit. v. bis addendum.

TITULUS XIX.

De Usuris.

Furto, & Rapina subjungitur Usura, sic dicta ab Uisu, sicut Cultura a Cultu. In genere significat usum alicujus rei: in hoc sensu Cicero pro Rabir. Postbum, usum vita appellavit Usuram lucis. Magis strictè adhibetur ad significandum incrementum, vel lucrum, & commodum, seu fructum, ex usu rei provenientem, juxta eundem Ciceronem de Senect. ubi, Terra, inquit, nunquam sine usura reddit, quod accipit, ubi fructus supra semen, & quasi lucrum, quod terra ex se-

mine sibi mandato reddit; Usuram vocat. Azor p. 3. l. 5. de Usur. c. 1. not. 2. Molin. tr. 2. de J. § 7. D. 303. n. 1. Laym. l. 3. tr. 4. c. 16. n. 1. Palao tr. 30. D. 4. p. 8. n. 1. Vallenf. hic §. 1. n. 1. v. Usura, Engl. n. 1. Pirhing n. 1. Reiffenst. n. 2. Stridissime, ac specificè accipitur pro lucro, quod ex mutuo provenit: & in hac significacione ad Titulum præsentem spectat, ac dividitur in Lectoriam, Moratoriam, & Compenfatoriam.

I.

De Usura Lectoria.

SUMMARIUM.

1. 2. Usura definitio.
3. Divisio in internam, § externam, § bujus in Mentalem, § Realem.
4. In Expressam & Tacitam.
5. Usura Lectoria sunt graviter prohibite, non tantum Iure Ecclesiastico.
6. &c. Sed etiam Divino, § Naturali.
7. &c. Non potest Princeps Legem sua, aut Pontifex viâ Dispensationis eas licitas facere, licet exigente bono communis, illas possit permittere.

20. Potest Legem, vel consuetudine induci certa quantitas, quæ nomine damni emergentis, lucri cessantis &c. possit exigi.
21. &c. Non autem, ut aliquid exigi supra sortem possit titulo solius mutui.
24. &c. Etiam in favorem cause pie.
26. &c. Non est per se illicitum mutuum sub Usuris accipere, aut istas solvere.

Quæritur ita quid sit Usura Lectoria, & quæupliciter possit accipi? Postea dupliciter accipi, scilicet pro ipso contractu, & pro objecto contractu, seu pro lucro quod ex tali contractu percipitur. Primo modo sumpta describitur à Covar. l. 3. var. c. 1. n. 2. v. Usura, quem sequitur König hic n. 3. Pirhing n. 2. quod sit actus voluntatis interior, vel exterior conventio dandi, vel accipendi lucrum aliquod temporale ultra sortem ex vi, & causa mutui principaliter. Secundo modo accepta Usura est lucrum immediatum ex mutuo proveniens, seu, ut alii explicant,

est incrementum, quod vi mutui intenditur, & accipitur supra id, quod mutuo datum est. Sylv. V. Usura i. pr. Azor p. 3. l. 5. de Usur. c. 1. not. 3. Molin. tr. 2. de J. § 1. D. 303. n. 9. Less. l. 2. de Just. c. 20. n. 18. Laym. l. 3. tr. 4. c. 16. n. 1. Palao tr. 30. D. 4. p. 8. n. 2. Tambur. l. 8. Decal. tr. 3. & 8. §. 2. pr. Illung tr. 4. D. 2. n. 433 B. 87 nudelli. V. Usura n. 1. Vallenf. hic §. 1. n. 3. Pirhing n. 2. König n. 2. Wieftrn. n. 2. Reiffenstuel n. 3. § 4. & colligitur ex canon. plerique 2. & can. fin. caus. 14. q. 8.

Quod mutuo datum est vocatur pars, sive Capitale; quod ultra hanc accipitur.